

Schriftlezing: Marcus 1:1-20

Tekst: Marcus 1:21-28

Lb. 328:1,2,3

Ps. 85:1,2

Ps. 59:1,5,6,7

Ps. 78:1,2,14

Ps. 78:19,20

Gehouden te: Blokzijl, 17-01-10 (9.30 u.)
                              Baflo, 01-08-10 (14.30 u.)

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, broeders en zusters, jong en oud,

Op zekere zondag zit er een onbekende man in de kerk. Hij is hier voor het eerst. Hij is met de familie Simons meegekomen. Trouwens, het leek er wel op of de familie Simons kwam met hem de kerk binnen. Dat was tenminste de indruk van sommige broeders en zusters. Maar ze kennen hem niet. Verschillende mensen hebben hem vriendelijk gegroet, maar ze kregen geen gelegenheid een gesprek te beginnen. Deze onbekende heeft plaats genomen. Het is niet iemand van hier. Ook geen dominee of ouderling uit één van de kerken in de omgeving. Maar als de dienst begonnen is - Er is gezongen en gebeden. Er is gelezen uit de Bijbel - dan staat hij op. Hij loopt naar de preekstoel en zegt: "Ik zal vanmorgen wel preken." En dadelijk neemt hij het woord en begint. Hij zet al prekend alle Gereformeerde dominees in de schaduw. Zijn preek maakt op u een overweldigende indruk. "Dit is heel wat anders dan we normaal te horen krijgen."

U bent heel verbaasd. Uw mond valt er van open. Wow! Wat een preek! Maar er zijn er ook die denken – of misschien hardop zeggen: "Hé daar, dat kan toch zomaar niet? Bent u wel een dominee? Mag u hier zomaar preken? Weet de kerkenraad daarvan?" Nee dus. De broeders zijn net zo verbaasd als u.

En als die man nu eens Jezus is ..... Jezus van Nazaret?

Dit is echt gebeurd. In een andere tijd, zo'n 2000 jaar geleden. In een andere setting. Maar zo ging het wel ongeveer. Zo beleefden de mensen het ook. Daar in Kafarnaüm.

Jezus komt daar op zekere sabbat de synagoge binnen. Met Simon en Andreas, Jakobus en Johannes, allemaal leden van de gemeente van Kafarnaüm. En Hij neemt dadelijk het woord. En hoe. Met gezag, vertelt Marcus in onze tekst.

Daar gaat de preek over vanmorgen. Ik vat de boodschap als volgt voor u samen:

Jezus neemt het woord in Kafarnaüm.

Hij doet 3 dingen:

1. Hij leert met gezag,
2. Hij muilkorft de oppositie,
3. Hij maakt de tongen los.

1. Hij leert met gezag.

Marcus vertelt het evangelie van Jezus Christus, de Zoon van God, volgens Petrus. Marcus is Petrus' verteller. Hij geeft in zijn boek een verslag van de prediking van deze apostel. Hij doet dat heel levendig, zoals Petrus was. Beweeglijk, betrokken en met vaart. Met de vaart van het koninkrijk van God. Van de Zoon van God die recht op zijn doel af gaat. Het kruis en de opstanding.

Het eerste dat Petrus vertelt, nadat Jezus hem en zijn broer Andreas geroepen heeft, is de aankomst van Jezus in Kafarnaüm en zijn eerste optreden in de synagoge daar. Dat staat hem helder voor de geest. Dat heeft hij bewust meegemaakt. Wat aan zijn roeping vooraf ging vertelt hij maar heel kort. Niet omdat dat minder belangrijk zou zijn. Maar omdat hij snel bij de verkondiging van het evangelie wil uitkomen. Want Jezus verkondigt Gods goede nieuws. Hij leert de mensen in Galilea de boodschap van God.

Het is een levendige vertelling. De gebeurtenissen worden kort gekoppeld. Van de over van het meer naar de synagoge op de eerstvolgende sabbat. De sabbat na de roeping van Simon en Andreas, Jakobus en Johannes.

Marcus vertelt: ze komen Kafarnaüm binnen. Niks bijzonders op zich. Als je van buiten de stad komt, ga je de stad binnen. Maar het is hier de eerste keer, dat Jezus Kafarnaüm binnengaat. En met vier leerlingen. Jezus voorop. Vier mannen volgen Hem. Het is de entree van de Meester in zijn nieuwe woonplaats.

Matteüs vertelt, dat Jezus zich in Kafarnaüm gaat vestigen. Zie Matteüs 4:13.

Jezus kiest Kafarnaüm als zijn uitvalsbasis voor zijn werk als Leraar van God, als verkondiger van het evangelie van het Koninkrijk van God.

Hoe begint de Meester dan? Pakt Hij een zeepkist met een megafoon en gaat Hij op de markt staan preken? Of in de poort van de stad? Nee, Hij gaat gewoon op de sabbat naar de synagoge. Zoals altijd. Dat was zijn gewoonte. Dat hadden Maria en Jozef Hem geleerd. Ze hadden Hem elke week meegenomen, als kleine jongen al. En bij het groter worden had Hij dat ook steeds bewuster gedaan. Want Hij hoorde in de synagoge de woorden van zijn Vader, als de boekrollen open gingen.

[Tussen haakjes: wanneer wij op zondag twee keer naar de kerk gaan, dan is dat een goede gewoonte. Wij volgen daarin de Heer Jezus zelf na. Hij deed dat ook. Geen gemopper, gewoon naar de kerk, waar Gods gemeente vergadert en waar Gods Woord wordt gepreikt. Waar wordt gezongen en gebeden. Gewoon doen. Bewust doen dus ook!]

Jezus gaat naar de synagoge. Dat is niet verrassend. Wel dat Hij terstond in de synagoge opstaat en het woord neemt. In een vreemde stad, waar Hij net is binnengekomen.

Jezus neemt het woord. En niemand houdt Hem tegen. Hij wordt niet uitgenodigd voor een preekbeurt. Hij neemt het woord en leert de mensen in de synagoge. Jezus neemt het woord. Want God verleent Hem het woord. Hij is vervuld van Gods Geest en vol ijver om met Gods opdracht bezig te gaan.

Jezus kiest voor het begin van zijn leerwerk de sabbat en de synagoge. Want Hij wil het volk van God bereiken. Hij heeft voor Gods gemeente een boodschap, het goede nieuws van God en zijn rijk.

Als straks de duizenden samenkomen, preekt Jezus in de open lucht. Maar Hij begint gewoon de synagogen langs te gaan. Om te beginnen die van Kafarnaüm.

Jezus neemt er het woord. En hoe. De mensen in de synagoge merken direct het verschil tussen de leer van Jezus en die van de schriftgeleerden. Het is echt anders dan de uiteenzettingen van de doorsnee rabbijn. Rabbijnen spreken niet op eigen gezag. Jezus wel. Hij leert in eigen naam en rechtstreeks in de naam van God. Dat valt op.

De schriftgeleerden legden de Bijbel uit aan de hand van wat voorgangers hebben gezegd. Rabbi A geeft door wat rabbi B heeft gezegd. En die heeft het weer van rabbi C. Zo is er een ketting van leer en verklaring van de Schrift. En dan komen er allerlei details en spitsvondigheden bij. Maar profetische kracht ontbreekt. Het 'zo zegt de Heer' wordt niet meer gehoord.

Dat horen de mensen wel weer uit de mond van Jezus. Ja zelfs: "Ik zeg u..." En het klinkt gebiedend. Met gezag van God zelf. En de mensen komen voor de keus te staan. Geloven we deze boodschap of niet. Jezus zet met gezag de mensen op de tweesprong. Hij mag dat. Want Hij is de Zoon van God. Hij spreekt met de volmacht van God.

Dat heeft Marcus in de eerste verzen van zijn boek al aangegeven. Jezus is de Zoon van God. Hij is de Engel van de Heer. Gods eigen Bode, die voor Gods volk uitgaat en die dat volk naar Gods Koninkrijk brengt. Zoals de Engel van de Heer in het Oude Testament het volk Israël voorging naar het beloofde land.

Jezus is Gods eigen Boodschapper. In Hem brengt God zelf het goede nieuws naar zijn volk. Het evangelie van het Koninkrijk. Zo hebben de profeten Hem al aangekondigd. Maleachi bijvoorbeeld. En zo heeft God ook eerst aan Johannes het woord gegeven, om Gods Engel aan te kondigen. Jezus, in wie God zelf naar zijn volk toe komt.

Jezus Christus brengt het verlossende woord aan Israël, met klem en met gezag.

"De tijd is aangebroken, het koninkrijk van God is nabij: kom tot inkeer en hecht geloof aan dit goede nieuws." (Marcus 1:14,15).

Dat evangelie maakt ook het verschil uit tussen de prediking van Johannes de Doper en die van Jezus. Bij alle overeenkomst die er is.

Johannes riep de mensen op tot boete en tot bekering. Hij moest de mensen in de goede houding brengen om de Heer te ontvangen. Johannes was de heraut. Jezus is de Engel van God zelf. Hij is gekomen en onder Israël aanwezig met Gods eigen boodschap.

Jezus, Gods Zoon, is de Gids naar het Koninkrijk van God. Bij hem alleen kun je dat rijk binnengaan. Hij gaat ook voor naar Gods rijk. Zie maar, Jezus heeft al vier leerlingen meegenomen. Hij heeft ze geroepen om te volgen. Hij gaat ze voor.

En in het spoor van deze leerlingen zullen velen volgen. Hij maakt ze immers tot visers van mensen. Het gaat Jezus om de grote vangst voor Gods Koninkrijk.

Die boodschap van het rijk van God heeft Jezus ook in de synagoge van Kafarnaüm gebracht. Marcus vertelt op zich niets van de inhoud van Jezus' leer. Maar hij heeft die in het voorgaande al getypeerd.

Vanuit de Schriften leert Jezus de mensen het evangelie van Gods rijk. En het maakt grote indruk. Allereerst door de manier waarop Jezus sprak. Met groot gezag. Maar of ze hebben doorgehad dat dit samenhang met de inhoud van die leer? Dat is nog maar de vraag. Gaan hun harten ook echt open voor de boodschap van Jezus? Of blijft het bij grote verbazing? Verbazing is nog geen geloof namelijk.

In de synagoge van Kafarnaüm leert Jezus met gezag. Met datzelfde gezag komt zijn leer tot ons in het evangelie. In de boeken die Marcus en zijn collega evangelisten hebben geschreven. In heel de Bijbel. In de prediking van het evangelie.

Mijn prediking komt niet met een veelheid van woorden, zegt Paulus in 1 Korintiërs 2, maar met betoon van geest en kracht.

"De boodschap die ik verkondigde overtuigde niet door wijsheid, maar bewees zich door de kracht van de Geest, want uw geloof moest niet op menselijke wijsheid steunen, maar op de kracht van God." (1 Kor. 2:4,5)

Die kracht van God de Heilige Geest straalt uit van Jezus' leer. Een leer met gezag. Daar moet je als hoorder op reageren. Het zet je op de tweesprong. En je moet kiezen. Net als de mensen in Kafarnaüm, met al hun verbazing over Jezus' leer met gezag.

2. Hij muilkorft de oppositie.

Jezus neemt het woord in Kafarnaüm.

We horen vervolgens: Hij muilkorft de oppositie.

Jezus' leer met gezag zet de mensen op een kritiek punt neer. Je moet er wat mee doen: aannemen of verwerpen. Jezus' leer vraagt onderwerping en geloof. Of ... Ja, de andere kant is verwerping van die leer en ongeloof. En je kunt er maar goed op rekenen, dat de satan op het vinkentouw zit, wanneer Jezus het woord neemt onder de mensen. De duivel is er snel bij om het gepredikte woord te ontkrachten op wat voor manier ook. Geheid komt er oppositie.

In de synagoge van Kafarnaüm was dat ook zo. Marcus vertelt, dat Jezus nog niet uitgesproken is of daar is in hun synagoge een mens die bezeten was door een onreine geest. Terstond, ogenblikkelijk dus. Hij schreeuwt luid en gaat met verbaal geweld tegen Jezus in.

Een mens die bezeten was door een onreine geest. Wat is dat voor iemand? Wat moeten wij ons daarbij voorstellen? En komen zulke bezetenen nu ook nog voor? Dat vragen we dan vervolgens ook natuurlijk.

Misschien hebt u het beeld van een krankzinnige voor u. Een mens, die allerlei vreemde geluiden maakt, die vreemde dingen doet. Stuiptrekkingen maken, schuimbekken. Of iemand met aanvallen, die lijken op epilepsie of iets dergelijke. Of mensen die zichzelf en anderen kwaad doen, onder invloed van demonen.

Dat kan. Zulke mensen komt Jezus tegen in Israël en daar buiten. De evangeliën vertellen ervan.

Maar in onze tekst wijst niets in die richting. Pas na Jezus' bevel lezen we van stuiptrekkingen.

Deze mens kon gewoon de synagoge binnenkomen en tussen de mensen gaan zitten. Een 'gewone' kerkganger dus. Maar een onreine geest heeft bezit van hem genomen, hem bezet.

God de Heilige Geest komt in mensen wonen, in de gelovigen. Hij neemt hen in bezit, wanneer Jezus hun Heer is. Boze geesten bezetten mensen. Zij zijn bezetters en willen vanuit bezet gebied Gods werk schade doen en kapot maken. Die mens allereerst, maar ook anderen.

Deze mens met een onreine geest spreekt geen ongearticuleerde klanken uit. Hij spreekt luid en duidelijk en voor iedereen goed verstaanbaar. Dat is ook zijn bedoeling. Deze mens is door de boze geest geen patiënt gemaakt.

Het lijkt er veel meer op, dat deze mens beheerst wordt door een onreine geest van tegenspraak en laster.

De onreine geest brengt deze mens in oppositie tegen Jezus en zijn leer, om diens gezag te ondermijnen en diens leer van kracht te beroven. Een boze geest van oppositie en verzet verheft zich luidkeels tegen de Meester.

Zo'n onreine geest is vandaag ook veel herkenbaarder. Dat is veel dichterbij dan mensen, die zichzelf verwonden met schuim op hun mond. Deze boze geesten maken, dat Jezus' leer onvruchtbaar blijft in de harten van mensen. Dat zijn woorden niet landen in vruchtbare grond.

Jezus krijgt te maken met brutale oppositie in de vorm van afwerende laster. "Hé daar, wat hebt u met ons te maken, Jezus van Nazaret?"

Hé daar... Geen spoor van respect voor Jezus. Terwijl de mensen in de synagoge allemaal onder de indruk komen. De onreine geest wil een wig drijven tussen Jezus en zijn hoorders. Zij moeten Jezus niet serieus nemen. Hij komt uit een andere stad. "Hé, Jezus van Nazaret, wat doe je hier in Kafarnaüm? Je hebt hier niets te zoeken, man! Je hebt hier niets in te brengen. Blijf liever in Nazaret. Daar komt toch niks goeds vandaan."

Hij wil de inwoners van Kafarnaüm opzetten tegen Jezus. Hij komt zijn stadgenoten wel eens even waarschuwen. "Mensen, pas op voor deze Jezus van Nazaret. Want deze leer met gezag wordt jullie dood."

"Ben je gekomen om ons te vernietigen?"

Nadrukkelijk kiest de onreine geest de kant van de mensen in Kafarnaüm. Hij komt nog eens op voor zijn stadgenoten.

Boze geesten kunnen alleen maar aan dood en verdelging denken. Zij hebben geen weet van leven en liefde. En in wat hun te wachten staat, verdelging en ondergang, willen zij de mensen meeslepen.

Daarom moet de leer van Jezus geneutraliseerd worden. Onschadelijk gemaakt. Zelfs door het in de mond nemen van Jezus' naam. Door woorden te gebruiken die op een belijdenis lijken, maar die al lastering zijn bedoeld.

"Ik weet wel wie je bent, de heilige van God."

Dat lijkt inderdaad op een belijdenis. Jezus is toch de Heilige van God? Zeker, maar dat hoeft een boze geest niet te zeggen. Dat wordt wel duidelijk uit de leer van Jezus zelf. Dat is immers een leer met gezag. En Jezus is vervuld met de Heilige Geest. De onreine geest noemt deze naam van Jezus om zo macht over Hem te krijgen en Hem uit te schakelen voor de hoorders in de synagoge. Hij weert Jezus af en wil de mensen meenemen in zijn oppositie tegen Jezus.

De mensen zijn door Jezus op de tweesprong gezet. Ze moeten kiezen. Ze staan ver-steld over zijn leer. En dat kan twee kanten op: geloof of ongeloof.

Zo is het vandaag nog. Wie in de oppositie gaat tegen Jezus en zijn leer, maakt zijn hart onvruchtbaar voor de Geest van Christus, hoeveel vrome woorden hij misschien ook spreekt. Vandaag is het nog net als in de synagoge van Kafarnaüm. Geest tegen geest. De Heilige Geest tegen de onreine geest. De Engel van de Heer met het goe-de nieuws uit de hemel tegenover de boodschapper van de satan met de woorden uit de hel.

Wat doet Jezus? Is hij blij, dat openlijk wordt uitgesproken, dat Hij de Heilige Gods is? Integendeel. Jezus bestraft hem en zegt: "*Zwijg en ga uit hem weg!*"

Letterlijk staat er: word gemuilkorfd. Deze onreine geest, deze hellehond, deze pit-bull van satan, moet met blaffen ophouden en maken dat hij wekomt uit deze mens.

Zo treedt Jezus op. Hij muilkorft de oppositie. En legt die het zwijgen op. Met gezag. Jezus drijft de boze geest van oppositie tegen zijn leer weg uit deze mens en uit de synagoge.

En de boze geest moet gehoorzamen. Hij moet zijn bezetting opgeven en de mens die hij bezet hield vrijlaten. Dat gaat onder groot geweld en onder luid protest. Maar tegen de macht en het gezag van Jezus kan hij niet op.

Zo laat Jezus de mensen in Kafarnaüm zien, waarvoor hij werkelijk gekomen is. Hij is niet gekomen om mensen te verdelgen. Ook niet de kerkgangers in Kafarnaüm. Hij komt juist mensen redden en bevrijden. Hij laat zien dat de mens er beter van wordt nu Hij in Kafarnaüm is. Zonder schade wordt de bezetene bevrijd.

Jezus stelt daarmee de woorden van de onreine geest als leugen en laster aan de kaak. Het is een indrukwekkend teken van Jezus' liefde en van de macht van Gods Koninkrijk. En zodoende een geweldige onderstreping van het gezag van zijn leer. Jezus' woorden halen het vrouwenzaad en het slangenzaad weer uit elkaar. De boze geest wordt als een hond weggestuurd. Een mens wordt bevrijd van de bezettende macht van satan. En hij is de eerste van velen. Lees het gedeelte dat op onze tekst volgt. Vele bezetenen worden genezen door Jezus.

Dat komt Jezus van Nazaret doen: satans rijk verbreken. De oppositie muilkorven. En Gods rijk opbouwen met het goede nieuws. Wie in dat rijk wil binnengaan, moet bij Jezus zijn en al zijn oppositie tegen Hem laten varen. Bekeert u en gelooft het evan-gelie. Dat is de boodschap.

En wat gebeurt er dan in de synagoge? Hoe reageren de mensen nu?

3. Hij maakt de tongen los.

Jezus neemt het woord in Kafarnaüm.

Tenslotte, Hij maakt de tongen los.

De indruk die Jezus' leer maakte wordt zeer versterkt door het uitdrijven van die on-reine geest. "*Ze waren diep onder de indruk van zijn onderricht.*" Zo lezen we in vers 22. In vers 27 vertelt Marcus:

"Iedereen was zo verbijsterd dat ze tegen elkaar zeiden: 'Wat is dit allemaal? Een nieuwe leer met groot gezag! Zelfs als hij onreine geesten een bevel geeft, wordt hij gehoorzaamd.'"

In de synagoge is nu de verbijstering algemeen. Er komt een heftige discussie op gang tussen alle synagogenbezoekers. De tongen komen goed los. De mensen vragen het elkaar. Ze snappen er niets van. Dit hebben ze nog nooit meegemaakt. Maar ze vragen niets aan Jezus. Dat lezen we niet althans. Ze vragen niet of Hij hen verder wil helpen. Ze aanvaarden zijn leer niet. Ze onderwerpen zich niet aan Hem. Hoewel ze zien dat zelfs boze geesten Hem gehoorzaam zijn.

Verder dan algemene verbazing komen ze niet. Dat is teleurstellend voor Jezus. Want verbazing is nog geen geloof.

Men kan het in Kafarnaüm nu al weten: deze mens is vol van de Heilige Geest. Want zelfs de voor mensen onbedwingbare machten van onreine geesten zijn Hem gehoorzaam. Zij verdwijnen op zijn bevel en laten hun prooi los. Maar de andere mensen in de synagoge raken in discussie...

Maar ze aanvaarden Jezus en zijn leer niet met hun hart. Daarom lijdt Jezus hier onder de miskenning, onder het ongeloof dat Hij hier vanaf het begin tegen komt. De oppositie begint in de synagoge in Kafarnaüm. En zij is helaas niet verdwenen, wanneer die ene boze geest genuilkorfd zijn prooi moet prijs geven en tot zwijgen gebracht is.

De tongen van de mensen komen nu los. Maar niet van geloof en van aanbidding voor deze Heer, de Engel van God met de goede boodschap van God.

De tongen komen los in Kafarnaüm. Het gaat als een lopend vuurtje rond door de stad en in de omgeving. Aan het eind van die sabbat is de hele stad te hoop gelopen bij de deur van Simons huis. En men brengt zieke en bezeten mensen mee. En Jezus geneest en bevrijdt.

Maar vele harten blijven onaangedaan in Kafarnaüm. Later spreekt Jezus zijn strenge oordeel uit juist over deze stad, waar Hij zo intensief geleerd heeft. Waar zo ontzettend veel mensen genezen zijn, waar zoveel tekenen zijn geschied.

Ondanks dat geloofde Kafarnaüm niet. Men verwerpt de zegenrijke leer van deze Jezus van Nazaret. Kafarnaüm blijft in de oppositie tegen Jezus. Verbazing wordt bij hen geen geloof. En het oordeel komt. De boze geest van verzet en oppositie is in Kafarnaüm blijven rondwaren, zo lijkt het wel. Hij lijkt meer succes te hebben dan Jezus.

Jezus wordt miskend. De mensen kiezen verkeerd op de tweesprong, waarop Jezus hen heeft gezet. En Hij lijdt daaronder.

Ondertussen worden wij daardoor ernstig gewaarschuwd. Wie deze Gids, Jezus Christus, niet volgt, die mist de toegang tot het rijk van God. Wie zich niet gewonnen geeft aan zijn leer, komt onder zijn oordeel en wordt verdelgd met de boze geesten en hun aanvoerder.

Verzet u dus niet tegen Jezus. Geef uw oppositie op. En laat u gezeggen door deze Meester, onze hoogste profeet en leraar. Laat zijn Geest over u vaardig worden in geloof, liefde, gehoorzaamheid, zachtmoedigheid en alle vruchten van de Geest. Jezus leert ook ons met gezag. Hij neemt het woord ook bij ons. Luister naar Hem en ga bij Hem Gods rijk binnen.

Amen.